

**Contemporary innovative
and information technologies
of social development:
educational and legal aspects**

**edited by Aleksander Ostenda
and Iryna Ostopolets**

**Series of monographs Faculty
of Architecture, Civil Engineering
and Applied Arts**

Katowice School of Technology

Monograph 24

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019

**Contemporary innovative
and information technologies
of social development:
educational and legal aspects**

edited by Aleksander Ostenda
and Iryna Ostopolets

**Series of monographs Faculty
of Architecture, Civil Engineering
and Applied Arts**

Katowice School of Technology

Monograph 24

Scientific editors

dr Aleksander Ostenda and dr Iryna Ostopolets

Editorial board

Vladimír Gonda – prof. Ing., PhD., the University of Economics in Bratislava (Slovakia)

Nadiya Dubrovina – PhD., the University of Economics in Bratislava (Slovakia)

Paweł Mikos – Head of the Department of Promotion and Development, Katowice School of Technology

Oleksandr Nestorenko – PhD., Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Tetyana Nestorenko – PhD., Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Sylwia Pawlikowska-Musiewicz – mgr inż. arch., Vice-Dean for Science and Development, Katowice School of Technology

Magdalena Wierzbik-Strońska – mgr, Vice-Rector, Katowice School of Technology

Reviewers

dr Natalia Afanasieva

dr Tamara Makarenko

dr Sławomir Śliwa

Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and
Applied Arts Katowice School of Technology

Monograph · 24

The authors bear full responsible for the text, quotations and illustrations

Copyright by Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, 2019

ISBN: 978-83-952000-8-3

Editorial compilation

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej Katowice

ul. Rolna 43 40-555 Katowice

tel. 32 202 50 34, fax: 32 252 28 75

www.wst.pl / www.wydawnictwo.wst.pl

TABLE OF CONTENTS:

Preface	6
Part 1. Innovative, informational and educational technologies in teaching and learning processes of preschool, primary, secondary and higher education	8
1.1. Use of training technologies in the educational process of higher education in Ukraine	8
1.2. Theoretical basis of using innovative teaching methods in higher education	15
1.3. Theoretical basis for the formation of future teachers' skills in using cloud technologies in their professional activities	23
1.4. The actual questions of saving health of students	30
1.5. Modern educational information technologies in the educational process of high schools of Ukraine	39
1.6. Formation of students' specialty "Technological education" design skills in the process of design and technological activity	46
1.7. Decision making theory for doctors training at medical universities	55
1.8. Peculiarities of the relationship of psychic working capacity with the success of teaching students at the lyceum of the police	85
1.9. The role of personality oriented technologies in the professional and practical training of future social workers	90
1.10 Ecological aesthetics: educational potential in the conditions of higher pedagogical education	99
1.11. Formation of university students of the concept of professional future on the basis of trendspotting	105
1.12. Competency-oriented tasks in the study of algebra of future teachers of mathematics	113
1.13. Modern approaches to the learning of innovative vocabulary	120
1.14. Actuality of students' critical thinking development in the conditions of modern education reforming	127
1.15. Use of innovative technologies in high school	134
1.16. Quest-lessons in elementary school	141
1.17. Innovative technologies of development level of social responsibility in the process of the creation of youth public organizations	148
1.18. Traditional and innovative teaching in higher educational establishment in Ukraine: comparative analysis	157
1.19. Information and educational technologies in the educational process in institutions of higher education	163
1.20. Innovative technologies in the formation of professional competencies for students of apparel design	170
1.21. Modern approaches to the teaching lexicology and phraseology high school pupils in profile education	179
1.22. Motivation of formation of the responsible attitude of students of vocational-technical school and higher educational institutions to the values of recreational activities	185
1.23. Use of psychological training to increase the professional development of future practical psychologists through the development of their autonomy	191

1.13. Modern approaches to the learning of innovative vocabulary

1.13. Сучасні підходи до вивчення інноваційної лексики

У лексиконі сучасної мови окреме місце займає група інноваційних одиниць. Останнім часом простежується активний процес розширення словникового запасу мови. Інноваційна лексика є вагомим компонентом поповнення та оновлення лексичної системи мови.

Вивчення корпусу нових слів має важливе значення в лінгвістичному плані та в плані науково-технічного і суспільно-історичного розвитку. Дослідження лексичних одиниць «розкриває складні проблеми загальної теорії мови (наприклад, про співвідношення слова і поняття, слова і реалії, про розвиток мови, про роль соціальних і внутрішньомовних фактів, про відношення мови і мовлення та багато інших) і сприяє вивченню багатьох конкретних питань лексикології, граматики, стилістики» [9, с. 7].

В останні десятиліття спостерігається помітний дослідницький інтерес науковців до неологічної лексики, яку сьогодні розглядають у різних аспектах: лексико-семантичному, структурно-граматичному, словотвірному, функціонально-стилістичному, психо-лінгвістичному, лексикографічному та ін. Об'єктом неологічних студій, як правило, виступає семантика, структура, граматична природа, творення, стилістична роль лексичних інновацій.

Велика чисельність у сучасній мові неолексем, різновекторність їх дослідження та активність уживання у мовленні сприяли викремленню нової лінгвістичної галузі – *неології*, або неологіки. Дослідники інноваційної лексики наголошують на «високій «неогенності» ХХ століття, «неологічному бумі», активізації уваги з боку мовознавців до проблем нових явищ» [5, с. 79]. Все це зумовило появу неології як окремої мовознавчої галузі у другій половині ХХ століття, особливо активізувалися дослідження нових лексем у перші десятиліття ХХІ століття, сформувалися наукові неологічні школи у Франції, Польщі, Німеччині, Україні, Росії та ін. Сьогодні курс «Неологія і неографія» належить до вибіркового навчальних дисциплін у багатьох вишах України.

Праці, присвячені комплексному лінгвістичному аналізу нових слів у мові і мовленні, не втрачають своєї актуальності. *Мета* нашої розвідки полягає в окресленні основних питань неології як лінгвістичної галузі, з'ясуванні основних термінів, аспектів вивчення інноваційної лексики.

Відомими дослідниками в галузі неології є В. Г. Гак, О. А. Земська, Н. З. Котелова, О. Г. Ликов, В. В. Лопатін, Р. Ю. Намітокова, Н. І. Фельдман, Е. І. Ханпіра, В. М. Хохлачова та ін. В українському мовознавстві питаннями інновацій займаються Н. А. Адах, Г. М. Вокальчук, В. В. Герман, С. Я. Єрмоленко, Т. А. Єщенко, Є. А. Карпіловська, Н. Ф. Клименко, Ж. В. Колоїз, Л. П. Павленко, Н. М. Сологуб, О. А. Стишов, Г. М. Сjuta, О. М. Турчак та ін.

Різноманітним є термінний апарат неології, основною одиницею якої виступає нове слово. У сучасній лінгвістиці застосовується близько 30 термінів на позначення нової лексичної одиниці, зокрема: okazіоналізм, okazіональне слово, авторський неологізм, інновація, лексична інновація, поетичний неологізм, індивідуально-авторський новотвір, авторський новотвір, лексичний новотвір, художній неологізм, слово-експромт, слово-беззаконник, індивідуальний новотвір та ін.

Традиційно лексичний склад мови вивчають у плані синхронії і у плані діахронії. При синхронічному підході розглядають лексикон *сучасної* мови, при діахронічному – *історичні* процеси, зміни у словниковому складі мови, хоча, звичайно, ці підходи взаємопов'язані. Лексичний склад кожної мови становить відкриту словникову систему, яка потенційно здатна розширювати свої межі під впливом різних екстралінгвальних чинників. Лексикон мови «перебуває в безперервному русі внаслідок тісного зв'язку з позамовною дійсністю, що безперервно змінюється, і з вдосконаленням наших знань про неї, через що в лексиці дуже

помітні процеси і явища, які в сучасній мові виявляють тенденції її розвитку, або, як говорять, динамічні процеси в синхронії» [6, с. 9].

У результаті впливу різних внутрішньомовних і позамовних факторів у лексичному складі мови помітною стає поява нових слів (неологізмів) і зникнення застарілих слів, хоча сьогодні простежується повернення до сучасного словника української мови лексем, які свого часу випали з активного лексику мови. Йдеться про одиниці на кшталт *гривня, гімназія, гімназист, гвардія, гвардієць* та ін.

Значно більшою є група нових слів, поява і функціонування у мовленні яких пов'язані «з цілим рядом позалінгвістичних факторів: науково-технічною революцією, розвитком засобів масової комунікації, загальним пришвидшенням життя суспільства, різноманіттям форм ідейно-політичної боротьби» [9, с. 37]. Усе це спричинило появу нової галузі лінгвістики – *неології* – науки про неологізми. Сам термін «*неологія*» вживається у двох значеннях: 1) наука про нові слова (новотвори, неологізми); 2) сукупність неологізмів, тому, на наш погляд, коректним і виправданим буде вживання на зразок «неологія письменника» тощо.

В. Г. Гак до сфери неології відносить «формування шляхів виявлення нових слів і значень, аналіз факторів їх появи, вивчення моделей їх створення, вироблення принципів ставлення до них (їх прийняття чи ні) та їх лексикографічного опрацювання (фіксація у словниках, визначення значень і под.)» [9, с. 37]. Дослідник виділяє три основні *аспекти* сучасної неології: *організаційний, теоретичний і лексикографічний*.

Тривалий час основним питанням і завданням неологів залишається термінологічна система, яка ще й сьогодні потребує чіткості та уточнення. Традиційно в неологічній літературі паралельно функціонують терміни: «*неологізм*», «*оказіональне слово*» (*оказіоналізм*), «*потенційне слово*». Найдавнішим і найбільш уживаним є термін «*неологізм*», який використовують і в середній школі. Хоча, як зазначає Е. І. Ханпіра, цього терміна «недостатньо для опису різноманіття фактів, пов'язаних із появою нових слів» [16, с. 153].

Аналіз теоретичних неологічних студій дозволяє стверджувати, що єдиного погляду на ці три терміни (*неологізм, okazіональне слово, потенційне слово*) в сучасних працях поки що не існує. Низка лінгвістів ототожнює поняття неологізм й okazіоналізм, інші науковці, навпаки, розмежовують і наводять їх суттєві відмінності. Чітко охарактеризував ці три терміни Е. І. Ханпіра у праці «Про okazіональне слово й okazіональне словотворення» [16]. Потенційним є слово, яке «може бути утворене за мовною моделлю, але ще не ввійшло в мову» [16, с. 154]. Г. Винокур потенційними називає слова, яких «фактично немає, але які могли б бути, якби цього захотіла історична випадковість» [16, с. 153].

У сучасній неологічній літературі поширеним є термін «оказіональне слово», який, як вважають науковці, вперше вжив Н. І. Фельдман у статті «Оказіональні слова і лексикографія» [15]. На думку Е. І. Ханпіри, okazіональним є слово, утворене «за малопродуктивною або непродуктивною словотвірною моделлю, ... а також за okazіональною (мовленневою) моделлю, і створені на певний випадок або з метою звичного спілкування, або з художньою метою. Як і потенційне слово, okazіональне слово є фактом мовлення, а не мови» [16, с. 154]. Цим і відрізняється неологізм від потенційного й okazіонального слів, оскільки, на відміну від них, неологізм – це «нове слово мови, це факт мови» [16, с. 154]. Такої ж думки дотримується О. А. Земська, яка також зауважує, що «оказіональні слова – це факти мовлення, а не факти мови. Оказіональні слова протистоять словам узуальним» [3, с. 228].

У сучасній лінгвістиці поширеним є погляд, за яким терміном «оказіональний» позначають «факти, котрі не відповідають мовним нормам» [3, с. 228], при творенні okazіоналізмів порушуються закони словотворення у мові. Відповідно О. А. Земська виділила «два види okazіоналізмів: 1) ті, що утворені з порушенням законів системної продуктивності

словотвірних типів; 2) ті, що утворені за зразком типів непродуктивних і малопродуктивних в ту чи іншу епоху, тобто з порушенням законів емпіричної продуктивності» [3, с. 229].

Погляди Е. І. Ханпіри й О. А. Земської поділяв О. Г. Ликов, який зазначав, що «оказіональність – це мовленнєва реалізація можливостей мовної системи, що суперечить традиції і нормі вживання, ...мовленнєвий прояв усього того, що могло б бути в мові, але чого насправді немає у всезагальному вжитку» [7, с. 78]. О. Г. Ликов протиставляє категорію оказіональності узуальності як «усьому усталеному, звичному, природному у вживанні мовних одиниць» [7, с. 78].

Ж. В. Колоїз зауважує, що «оказіональність та узуальність являють собою діалектичну єдність, що забезпечує динамічність мовної системи: їх постійна взаємодія і боротьба призводить до того, що в системній організації мови виникають певні зрушення, зміни, які, як правило, так само мають системний характер. А тому оказіональність та узуальність не є окремими категоріальними константами, а об'єднуються в бінарну опозицію – категорію оказіональності / узуальності, що є родовим поняттям, яке передбачає видові» [4, с. 77].

Основні ознаки оказіональних слів чітко назвав й охарактеризував О. Г. Ликов у монографії «Современная русская лексикология (русское окказиональное слово)» [7]. Це ознаки, які «розрізняють оказіональне слово і канонічне», а саме: «1) належність до мовлення; 2) утворюваність (невідтворюваність), 3) словотвірна похідність, 4) ненормативність, 5) функціональна одноразовість, 6) експресивність, 7) номінативна факультативність, 8) синхронно-діахронна дифузність, 9) індивідуальна належність» [7, с.11]. Особливістю оказіональних слів, як зазначають дослідники, є контекстуальна або ситуативна належність. «Більшість оказіоналізмів, виникнувши в мовленні, так і залишилися за межами мовної системи, тому оказіоналізми завжди індивідуальні й відсутність контексту дає можливість сприймати їх як слова з лише можливими значеннями» [13, с. 50].

На думку Е. І. Ханпіри, «словотворення (як процес) відбувається тільки в мовленні, ... тому все словотворення варто поділити на потенційне й оказіональне» [16, с. 157], результатом якого відповідно є потенційні й оказіональні слова. «При потенційному словотворенні застосовуються тільки словотворчі засоби мови і тільки мовні словотвірні моделі. При оказіональному словотворенні використовуються не тільки словотворчі засоби мови, але й словотворчі засоби мовлення (оказіональні суфікси), а також мовні і мовленнєві (оказіональні) моделі» [16, с. 158].

Підтримавши такий погляд, О. А. Земська потенційні й оказіональні слова розглядає «як два полюси словотворення: перші є реалізацією законів словотворення, інші – порушенням цих законів. Це – антиподи. Однак і ті, і інші, по суті, демонструють можливості, закладені в системі мови, тільки в першому випадку це можливості, які ось-ось стануть реальністю, вже знайшовши собі шлях, а в другому випадку – це можливості глибинні, які лише інколи і важко з'являються на поверхні» [3, с. 238].

У сучасній лінгвістичній літературі найбільш поширений термін «*неологізм*», яким, як правило, позначають нове слово. В енциклопедії «Українська мова» (2000 р.) [14] О. О. Тараненко зазначає, що неологізм – «слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на даному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські, неологізми). Неологізми – категорія історично змінна, один з розрядів пасивного словника, тобто це одиниці, які ще не встигли ввійти (або вже не ввійдуть, оскільки, виникнувши, вони майже відразу ж і зникли) до активного слововжитку» [14, с. 377].

О. О. Селіванова в термінологічній енциклопедії «Сучасна лінгвістика» (2006 р.) [10] розглядає неологізми як «слово чи сполука, використані мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття або в новому значенні й усвідомлюється як такі

носіями мови» [10, с. 417], які згодом входять до загальноновживаної лексики. За способом уведення до мови дослідниця поділяє неологізми на «лексичні – новотвори або запозичення; та семантичні – нові значення вже відомих слів» [с. 417]. О. О. Селіванова окремо виділяє серед неологізмів okazіоналізми «як індивідуально-авторські новотвори або нові значення відомих слів». Чітко дослідниця окреслює роль таких лексем у контексті. «Okazіоналізми створюються авторами художніх текстів із метою увиразнення мовлення й не розраховані на загальне вживання, тому їх називають стилістичними неологізмами» [10, с. 417].

Г. М. Вокальчук у монографії «Словотворчість українських поетів ХХ століття» (2008 р.) [2] зауважує, що поняття «неологізм» трактується у вузькому й широкому розумінні. «Вузьке характеризується невиправданим обмеженням розряду одиниць, що визнаються неологізмами. У широкому ж розумінні неологізми – це нові слова, значення слів та стійкі сполучення» [2, с. 30].

Загалом більшість дослідників поділяє неологізми на загальнономовні та індивідуально-авторські. Загальнономовні неологізми позначають нові явища чи факти мови і створені для загального вжитку, а індивідуально-авторські - вжиті в художньому творі (як правило, один раз) і з певною естетичною метою. О. А. Стишов індивідуально-авторські неологізми називає okazіоналізмами, які «варто розглядати як складне явище системного (реалізація словотвірних можливостей, закладених у системі певної мови) і асистемного (не нормативність, функціональна й емоційно-експресивна зумовленість, створення для ситуативних потреб) характеру» [12, с. 47]. Дослідник зауважує, що okazіоналізми, «як правило, - це позанормативні периферійні лексичні елементи, створені переважно зі стилістичною метою – увиразнення якоїсь ситуації, образу, фрагменту дійсності, на що вказує контекст. Основна сфера функціонування таких одиниць – художній та розмовний стилі, рідше – публіцистичний стиль» [12, с. 47]. У мові сучасної публіцистики okazіоналізми, як зазначає науковець, виконують номінативну, когнітивну, експресивно-оцінну функції.

Г. М. Вокальчук застосовує термін «авторський неологізм». У монографії «Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект)» (2004 р.) [1] дослідниця зауважує, що, «беручи до уваги висновки мовознавців, *авторським неологізмом* вважаємо мовленнєве утворення системного й асистемного характеру, що виникло в процесі індивідуального творчого акту як результат свідомого порушення автором мовної норми. Такі новотвори – це периферійні лексичні елементи, створені переважно зі стилістичною метою і вперше засвідчені у письмових текстах художнього, наукового чи публіцистичного стилю; крім того, вони не зафіксовані у словниках національної мови відповідного періоду. Авторському новотворові притаманні ознаки нестандартності і новизни, які усвідомлюються мовцем. За сприятливих умов така лексична номінація може увійти до мовної системи, тобто стати узувальною» [1, с. 30].

Як зазначає Л. Лисиченко, «слово – це не тільки певний звуковий комплекс і не тільки певне значення, а сполучення звукового комплексу із певним значенням, закріплене суспільною практикою. У значенні слова відбивається вся складність мови як суспільного явища взагалі і слова зокрема як одиниці мови, в якій взаємодіють мовні елементи різних рівнів» [6, с. 11]. Авторські неологізми можуть бути виражені різними частинами мови, наприклад,

- іменниками: *кроволюб, скоробрех, слизькоумець, голоп'ятник, верба-підліток, цар-кокос* (Михайло Стельмах), *юність-метелиця, сонце мідь, напівдощ, напівсніг, велитель-деспот* (Микола Хвильовий), *орел-падлоїд, одчай-безсилля, праця-конечність, праця-обов'язок, праця-каторга* (Володимир Винниченко), *горобці-хвилини, вечір-мислитель, андрофагу-людодіди* (Ліна Костенко);

- прикметниками: *скрипливобровий* батько, *бестіально-хитрі* очі, *ідіотсько-сентиментальна* звичка (Михайло Стельмах); *тужно-солодке* все, *астрально-містичні* дотики (Володимир Винниченко); *душальна* душа поета (Микола Хвильовий); *пружинно-спірально* негідники, *ожиново-пташиний* ліс (Ліна Костенко);

- дієсловами: *відгетькуватись*, *занезграбитись*, *озватися-задзвеніти* (Михайло Стельмах); *сікти-рубати* (Ліна Костенко);

- прислівниками: *нудливо-безнадійно*, *уперто-похмуро*, *палко-сердито*

- (Володимир Винниченко); *достогибелі*, *хватопеком*, *сумовито-моторошно* (Михайло Стельмах).

Зауважимо, що значно менша група оказіональних дієслів і прислівників.

Особливо виразно застосовують письменники номінативно-експресивні можливості новотворів у художньому мовленні. Г. М. Вокальчук стверджує, що «індивідуально-авторські лексичні номінації покликані в оригінальній формі віддзеркалити своєрідність світобачення і світосприйняття поета, вони є специфічними знаками авторського стилю, «продуктом» складних взаємовідношень у тріаді «світ-мова-мовець» [2, с. 32].

У художньому мовленні лексичні інновації насамперед виконують номінативну функцію, однак, вагомою є їх емоційно-експресивна та оцінна роль. Авторські неологізми часто виступають компонентами метафоричних конструкцій, зокрема атрибутивних, наприклад, у творах Михайла Стельмаха виявляємо такі метафоричні сполуки: *тепло-гіркуватий* солод церкви, *привабливо-таємний* світи історії і мелодій; у Володимира Винниченка – *боляче-правдива* думка, *образливо-фальшиві* вчення, *чудно-тяжке* чуття; у Миколи Хвильового – *банально-сентиментальна* нудьга, *мажорно-витримана* усмішка; у Ліни Костенко – *пружинно-спіральный* негідник та ін.

Крім виявлення й опису неологізмів, важливим завданням дослідників постало питання фіксації нових слів. Тому поряд із неологією розвинулася ще така галузь, як *неографія*. У сучасній лінгвістиці знаходимо низку лексикографічних джерел, в яких зафіксовані і загальнономовні неологізми, й індивідуально-авторські. Так, у словнику Л. В. Туровської і Л. М. Василькової «Нові слова та значення» (2008 р.) [8] подано загальноновживані нові слова та значення кінця ХХ – початку ХХІ століття, виявлені в засобах масової інформації. Індивідуально-авторські неологізми в поетичному мовленні ХХ століття подала Г. М. Вокальчук у праці «Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект)» (2004 р.) [1], де описано 6000 одиниць.

Зауважимо, що авторські неологізми можуть переходити до загальнономовного вжитку. У сучасній українській лінгвістиці загальноновизнаними авторськими неологізмами є неолексеми *поступливий*, *чинник* (Іван Франко); *мрія*, *страдниця*, *чарівливий*, *незагойний* (Михайло Старицький); *бистроплин*, *блискотінь*, *весніти*, *вітровіння*, *всніжити*, *глибитися*, *зласкавіти*, *кровосіч*, *наструнчений*, *незглибний*, *срібноплин*, *переструнювати*, *юнка*, *яблуневоцвітно* (Павло Тичина); *розхмарений*, *білоодежний*, *празима* (Максим Рильський); *урбанізатори*, *замайданилось* (Остап Вишня) та ін. Зазначимо, що частина наведених індивідуально-авторських лексичних інновацій увійшла до загальнономовних словників, наприклад, у найповнішому 11-томному «Словнику української мови» [11] зафіксовано такі лексеми: *поступливий* (т. VII, с. 386), *чинник* (т. XI, с. 326) – новотвори Івана Франка; *мрія* (т. IV, с. 817), *страдниця* (т. IX, с. 747), *чарівливий* (т. XI, с. 269), *незагойний* (т. V, с. 306) – Михайла Старицького; *весніти* (т. I, с. 341); *вітровіння* (т. I, с. 688), *наструнчений* (т. V, с. 206), *юнка* (т. XI, с. 614) – Павла Тичини; *розхмарений* (т. VIII, с. 852) – Максима Рильського. Хоча треба визнати, що малий відсоток індивідуально-авторських неологізмів потрапляє до словників.

Продуктивним способом творення індивідуально-авторських неологізмів виступає складання. Численний корпус новотворів-комполітів виявляємо в поезії Ліни Костенко

(вітер-голодранець, поет-автомат, слово-брила, слово-філігрань, вечір-мислитель, зоря-полин), у творах Володимира Винниченка (бог-кавалер, бандит-янгол, горівник-мужик, горе-море, пісня-кохання), Миколи Хвильового (збірня-розправа, поет-менестрель, час-зажура, зав'язки-розв'язки), Михайла Стельмаха (пустомел-свистун, клекіт-сміх, співати-вискрипувати).

Переважає більшість інноваційних складних слів утворено способом юстапозиції, а твірними найчастіше виступає два компоненти, хоча знаходимо авторські неологізми, побудовані на поєднанні трьох твірних компонентів, наприклад: *біло-рожево-блакитний день* (Михайло Стельмах), *нудно-бруднопорожній світ*, *явно-хворобливо-блискучі* (Володимир Винниченко), *завістілітпозадній дух* (Микола Хвильовий), *нечепура-жмикрутка* (Михайло Стельмах).

Ще одним компонентом поповнення лексики сучасної мови є неозапозичення, які сьогодні становлять досить численний шар. Такі одиниці належать до різних тематичних груп лексем: суспільно-політичної (*піар, конвенція, макромеджмент, фейк, епатаж, саміт, антураж*), економічної (*девальвація, офшор, тендер, демпінг, євроінтеграція, інфраструктура, іпотека*), юридичної (*кондомініум, лізинг, ембарго, патент, ратифікація, реверс, контрафактний*), медичної (*стентування*) і под. Поява таких лексем зумовлена історично-політичним розвитком суспільства, науки і техніки, виробництва, мистецтва тощо.

Отже, вивчення інноваційної лексики є актуальним. Теорія неології потребує чіткої конкретизації та систематизації лексичних одиниць, визначення конкретних аспектів дослідження. Багато дискусій і сьогодні викликає термінологічна система. На наш погляд, при вивченні новотворів варто поєднувати кілька підходів до їх аналізу, враховувати не тільки лексико-семантичний аспект, а й структурно-граматичний та функціонально-стилістичний. Всебічний та комплексний аналіз інноваційної лексики сприяє усталеному розумінню мови як складної динамічної системи, підтверджує думку про активний розвиток і збагачення мови сьогодні, динаміку її лексико-семантичних змін, широкі смислові і функціональні потенції неологізмів у мовленні. Найповніше свої естетичні можливості виражають індивідуально-авторські неологізми в художньому мовленні.

Сьогодні ще залишається багато невирішених питань в теорії неології, тому наукові розвідки, присвячені аналізу інноваційної лексики, належать до актуальних у сучасній лінгвістиці.

Література:

1. Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект). – Рівне, 2004. – 524 с.
2. Вокальчук Г. М. Словотворчість українських поетів ХХ століття. – Острог, 2008. – 536 с.
3. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование. – Москва, 1973. – 304 с.
4. Колоїз Ж. Оказіональність / узуальність як концептуальна лінгвістична категорія, Українська мова, 2006, № 1, С. 71-81.
5. Колоїз Ж. До питання про диференціацію основних понять неології, Вісник Запорізького ун-ту: Філологічні науки, № 3, 2002, с. 78-83.
6. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови. (Семантична структура слова). – Харків, 1976. – 115 с.
7. Лыков А. Г. Современная русская лексикология (русское окказиональное слово). – М., 1976. – 120 с.
8. Нові слова та значення: словник. – Київ, 2009, 271 с.
9. Новые слова и словари новых слов. – Львів, 1978, 184 с.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава, 2006. – 716 с.
11. Словник української мови, В 11 т. – Київ, 1970-1980.

12. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). – Київ: Пугач, 2005. – 388 с.
13. Турчак О. Оказіоналізми як об'єкт лінгвістичного дослідження, Українська мова, 2004, № 2, С. 47-55.
14. Українська мова. Енциклопедія. – Київ, 2000. – 752 с.
15. Фельдман Н. И. Оказиональные слова и лексикография, Вопросы языкознания, 1957, № 4, С. 64-73.
16. Ханпира Эр. Об окказиональном слове и окказиональном словообразовании, Развитием словообразования современного русского языка. – Москва, 1966. – С.153-166.

reflection. However, a pilot study of the creative and interpretive thinking of students at Pedagogical University has shown a deficient level of readiness of the overwhelming majority of the responded future educators towards the understanding of aesthetics of nature. Only a third of the students who participated in the survey achieved some skills in drawing up interpretive ecological and aesthetic characteristics for certain objects of nature or ecosystems. In order to correct the ideological values of Ukrainian students, an interdisciplinary course "Ecological-pedagogical aesthetics" was developed and introduced into the system of professional training, which was created on the basis of problem integration of knowledge (philosophy, psychology, art, ecology). The article deals with the ideological meaning and target installations of the given course in the system of ecological education of future teachers.

1.11. Oksana Aleksieieva, Inna Kurlishchuk. Formation of university students of the concept of professional future on the basis of trendspotting.

One of the efficient means of formation of students' ideas about their professional future is trendspotting as a direction for identifying and studying different trends in any area of human life. Educational trends, in particular higher education trends, are the tendency to view its changes, improve the educational process and determine the core elements of modernization. In that regard, the research of the process of formation of students' ideas about the professional future by the means of trendspotting is the most current problem of higher education pedagogy. The article summarizes the theoretical material on the issue and characteristics of the process of students' professional future self-determination through orientation to the trends that are prevalent today both in various areas of social life and in a specific professional field; proves the efficiency of formation of students' ideas about the professional future on the basis of trendspotting.

1.12. Tetiana Armash. Competency-oriented tasks in the study of algebra of future teachers of mathematics.

The purpose of the article is to study the role and place of competence-oriented problems in algebra in the process of preparing future teachers of mathematics. The author's classification of competently oriented problems in algebra is proposed: algorithmic, research, mathematical, instrumental, and modeling. The structure of educational activity is devoted to the solving of competence-oriented problems in algebra, the components of which are: target, design-technical, technological-operational, organizational-research and result-oriented.

1.13. Iryna Babiy. Modern approaches to the learning of innovative vocabulary.

The article deals with modern approaches to the analysis of innovative vocabulary. It is noted that in recent decades the scientific interest in researching new developments has increased significantly. The main aspects of the study of innovative vocabulary are defined: lexical-semantic, structural-grammatical, word-building, functional-stylistic. It is revealed the essence of the main terms of the neologism: neologism, occasional word, potential word. It is determined that a productive way of creating neo-lexemes is composition. There are considered the division of neologisms into general and individual author's. It is traced the transition of author's neologisms to the explanatory dictionaries of language. It is pointed out that the significant component of the modern lexicon of language is neo-borrowings, which belong to various thematic groups: socio-political, economic, legal, etc. It is emphasized the importance of neologism research and the necessity of applying an integrated approach to the study of innovative vocabulary.

